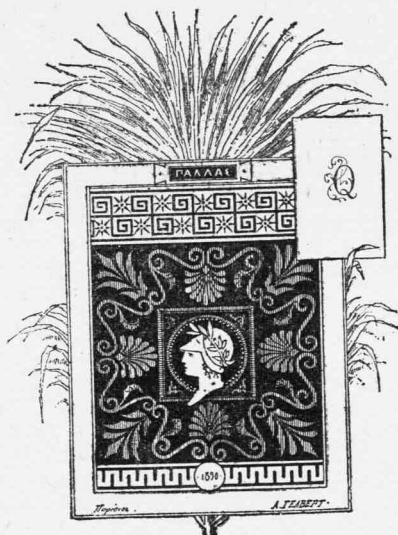

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ δὲν ὑπάρχει πλέον ἐν τῇ ζωῇ! Ἐν τῷ μέσῳ τῆς εὐθέτου ἐνεργητικότητος πρὸς τὴν εὐδαιμόνα ζωὴν τοῦ πλησίον, πρὸς τὴν ἀνακούφισιν πάσης ἥθικῆς καὶ ὑλικῆς οὐδύνης, ἐν τῷ μέσῳ τῆς περικυκλούσης αὐτὸν δόξης καὶ κοινῆς ἀγάπης, ὁ πρῶτος, ὁ δημοτικώτατος, ὁ ἀνεξίκακος **Νικόλαος Ζαριφῆς** ἐβυθίσθη εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἐκεῖ δ' ἔνθα σφύζει σήμερον ὁ παλμὸς τῆς ἔθνικῆς δράσεως ἀπώλεσε διὰ τοῦ θανάτου του σύμπας ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν τῶν πολυ-

τιμωτέρων αὐτοῦ στηριγμάτων, ἓνα τῶν παρηγόρων ἀρωγῶν τῶν Ἑθνικῶν ἀτυχημάτων του, ἓνα ἀγνὸν καὶ ἔνθεον πατριώτην, ἓνα μέγαν ἀντιπρόσωπον τῆς μεγίστης ἀνθρωπίνης ἀρετῆς, τῆς εὐποιίας, τιμῆσαντα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ δοξάσαντα τὸ ἔθνος, ὅπερ ἠτύχησε νὰ περικλείσῃ εἰς τοὺς κόλπους του τὸ τιμημένον ὄνομά του. Παρὰ τὸ σεπτὸν σκῆνωμα τοῦ μεγάλου φιλανθρώπου δὲν ἔμεινεν ὀφθαλμὸς ἀδάκρυτος, ἀπὸ τῶν ἀκροτάτων δὲ σημείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οὐδεὶς ὑπῆρξεν, ὅστις νὰ μὴ ἔχυσεν ἐν δάκρυ καὶ νὰ μὴ ἀφήκεν ἓνα στεναγμόν. Ἄνευ διακρίσεως φυλῆς ἢ θρησκευματος, βεῦμα ὀλοκλήρου κοινωνίας, ἐν ἀκοιμήτῳ πόνῳ καὶ βαθυτάτῳ ὀλοφυρμῷ, ἔσπευσε ν' ἀτενίσῃ τὸ ὕστατον πρὸς τὴν γλυκεῖαν μορφήν τοῦ **Νικολάου Ζαριφῆ**, τὴν ἐπὶ πολλὰς δεκαετηρίδας διοχετεύσασαν εἰς ἀπέλπιδας τὴν ἐλπίδα, ἵνα στεφανώσῃ τὴν μεγαλόνοον κεφαλὴν ἐνὸς μεγάλου Εὐεργέτου, ἵνα καταφιλήσῃ τελευταῖον τὴν μεγαλόδωρον χεῖρα, ἧς αἱ πράξεις ἐνεχάραχθησαν δι' ἀνεξίτηλων χαρακτήρων ἐν ταῖς εὐγνωμονούσαις καρδίαις τῶν ἀπανταχοῦ εὐεργετηθέντων. Πάντες προσῆλθον, ὅπως καταθέσωσι δια-

δήματα ἐκ δακρύων καὶ στεφάνους ἐξ ἀνθέων παρὰ τοὺς πόδας ἐκείνου, ὅστις ἐχάραξε καθ' ἅπασαν τὴν τῆς ζωῆς σταδιοδρομίαν ἀνθηρὰν καὶ μυροβόλον γραμμὴν εὐεργεσιῶν, δίχως ποτὲ νὰ διασαλπίσῃ διὰ τῶν ὀργάνων τῆς φήμης τὴν ἀθόρυβον καὶ εὐγενῆ ἀγαθοεργίαν του. Τὸ μέγεθος τῆς καταπλήξεως, ἣτις καταλαμβάνει ἡμᾶς ὡσάκις βλέπομεν τοὺς χθές μεταξὺ ἡμῶν ζῶντας μεταβληθέντας εἰς ἀδρανῆς σαρκίον, εἶναι πάντοτε, καὶ δικαίως, ἀκριβῶς ἀνάλογον τοῦ ποσοῦ τῆς χρησίμου δράσεως, ἣτις διέκρινεν ἕκαστον τούτων, ὅποταν δὲ ἡ ζωογονοῦσα αὕτη ζωὴ ἀποβαίνει γενικώτερον κοινωφελῆς, ἔτι δὲ μᾶλλον δὲν φαίνεται εὐχερῆς ἢ ἀναπλήρωσις αὐτῆς δι' ἄλλης, ἐξίσου παραμυθητικῆς καὶ εὐεργετικῆς, ἢ κατάπληξις μεταβάλλεται τότε εἰς θρήνον οὐ μόνον ἐπὶ τῷ θανόντι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ ἐναπομένοντι κόσμῳ, ἀναμετροῦντι τὴν ἔκτασιν τῆς ἀνεπανορθώτου ζημίας.

Τοιοῦτου πινὸς αἰσθημάτος ἡδύνατό τις νὰ διακρίνῃ τὴν σαφῆ ἔκφρασιν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ κόσμου, ὅστις διὰ τελευταίαν φορὰν ἔσπευδε νὰ ἀσπασθῇ τὸν νεκρὸν τοῦ **Νικολάου Ζαοῖφν**, τοῦ ὀποίου ἡ καρδιά καὶ ὁ νοῦς, οὐδὲν ἄλλο ἐσκέφθη καὶ ἠσθάνθη καὶ ἐπόθησε ποτέ, ἢ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ξένων θλίψεων καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἀλλοτριῶν συμφορῶν καὶ ἀναγκῶν. Ὁ θαλερὸς καὶ ἀκμαῖος πρεσβύτης, ἔζησεν ἱκανῶς, ἵνα εὐεργετήσῃ τὴν πατρίδα του, ἵνα προσθέσῃ ἕνα ἔτι ἀδάμαντα εἰς τὸ βασιλικὸν διάδημα τῆς μεγάλης πατρίδος, ἣτις μικρά, ἐν συμφοραῖς τηκομένη, χαρὰν ὑψίστην ἔχει τῶν ὀλίγων ἐξόχων τέκνων τῆς τὴν εὐτυχίαν καὶ κλέος ἑαυτῆς τὴν δόξαν ἐκείνων. Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀποβλέποντας μόνον εἰς τὸ μεγαλεῖον τοιούτων τῆς Πατρίδος ἀνδρῶν, καὶ τοὺς προσδοκῶντας ἐκ τῆς φιλοπατρίας καὶ τῶν αἰσθημάτων των, τῶν ἀποσταζόντων ἐλπίδων ἄρωμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ ὁ θάνατος τοῦ **N. Ζαοῖφν** ὑπῆρξε πρόωρος, δυστυχῶς πολὺ πρόωρος. "Ἄνδρες, ὡς ἐκεῖνος, ζῶντες, διεγείρουσι τὰς ἐλπίδας καὶ διασκορπίζουσι τὸν ἅγιον ἐνθουσιασμὸν τῆς μεγάλης ψυχῆς των, ὑποβαστάζοντες ὑπερήφανον καὶ ἀσάλευτον ἀπέναντι ὅλου τοῦ κόσμου τὴν πατρῴαν ἡμῶν δόξαν καὶ εὐκλειαν, ἀποθνήσκοντες δέ, διδάσκουσι, διὰ τῆς δούνης, ἣτις συνοδεύει τὴν τελευταίαν των, ὅτι ὁ τάφος τῶν μεγάλων τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργετῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ πάντοτε ὡς ἡ μόνη θριαμβευτικὴ τῆς ἀθανασίας πύλη, τὴν ὁποίαν προλεαίνουσι μὲν τὰ δάκρυα τῶν χηρῶν καὶ πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν, ἐξασφαλίζουσι δὲ αἱ καρδίαι πάσης τῆς πασχούσης καὶ εὐεργετουμένης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μερίδος.

Τὸ ὄνομα τοῦ **Νικολάου Ζαοῖφν**, πάντοτε θὰ διεγείρῃ ὑψίστην καὶ εὐγνώμονα λατρείαν εἰς πᾶσαν ἐλληνικὴν καρδίαν. Ὀλίγοι ἄν-

δρες εἶδον ζῶντες καὶ ἠτύχησαν, πρὶν ἢ ἡ ψυχὴ των καταλείψῃ τὴν φαρτὴν ἀργίλον τοῦ σώματος αὐτῶν, ἢ ἀκούσῃ παγκοῖνον εὐφημίαν, ἣν εὐγλωττος καὶ δίκαιος λόγος ὕφανεν εἰς τὴν εὐεργεσίαν καὶ τὴν ἀρετὴν των. Εἰς τῶν ὀλιγίστων τούτων ὑπῆρξε καὶ ὁ **Νικόλαος Ζαρίφης**. Ἀνάξιος ἀδελφὸς τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΡΙΦΗ, τοῦ ἐξοχωτάτου ἐκείνου τύπου τῆς ἑλληνικῆς φιλομουσίας καὶ φιλογενείας, διήνυσε καὶ οὗτος τὸν βίον ἐν μέσῳ τῶν δεινότερων περιπετειῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ἐν τῇ νεανικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ ἐγένετο αὐτόπτης τῶν μαρτυριῶν, ἅτινα ὑπέστη, ὅπως ἀποσεῖσθαι τὸν βαρὺν τοῦ κατακτητοῦ ζυγόν, καὶ ὅτε ὑπὸ τὸν πέλεκυν τοῦ δημίου ἐπιπτον ἐν Κωνσταντινουπόλει αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγετῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, ὅτε ἡ πανολεθρία τῶν Χριστιανῶν ἠπειλείτο, μεράκιον ἔτι ὢν, ἐφυγαδεύθη εἰς Ὀδησσόν, ἐνθα περὶ τὰ ἐγκύκλια ἐξεπαιδεύθη μαθήματα. Ἐπανακάμφας εἰς Κωνσταντινούπολιν, προσέβλεψε μετὰ συντριβῆς καρδίας εἰς τὸν θριγκὸν τῆς πύλης τῶν Πατριαρχείων, ἀφ' οὗ ἤρτητο ἡ ἀγχόνη τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, διήλθε σκυθρωπάζων πρὸ τῶν ἐρημωθέντων μεγάρων τῶν ἀποκεφαλισθέντων ἡγετων τοῦ Γένους ἡμῶν, οἱ οἴκοι τῶν Μουρούζων, τῶν Καλλιμαχῶν, τῶν Σούτσων εἶχον ἀπεμποληθῆ εἰς τοὺς σατράπας τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Δὲν ἀπέπνεε πλέον ἡ ὄσμη τοῦ λιβανωτοῦ τῶν εἰκονοστασιῶν, οὐδ' ἀντήχουν ἐν τοῖς δώμασιν αὐτῶν αἱ διάπυροι εὐχαὶ ὑπὲρ ἀναστάσεως τοῦ γένους. Ἀναντιρρήτως αἱ ἐντυπώσεις αὐταὶ βαθέως ἐνεχαράχθησαν καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ **Νικολάου Ζαρίφη**, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ του ἀνέφλεξαν τὴν φλόγα, ἥτις καθ' ἅπαντα τὸν μετεπιτα βίον ὑπεξέκαιε τὸν ζῆλον πρὸς ὅ,τι γενναῖον καὶ μεγαλοεργόν.

Ἐκτοτε ὁ **Νικόλαος Ζαρίφης** ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐμπορίαν καὶ ἐνωρίτατα διὰ τῆς λελογισμένης καὶ τιμίας αὐτοῦ ζωῆς, προσεκτήσατο φήμην ὑπέροχον καὶ πίστιν ἀκλόνητον, ἥτις τὰ μάλιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν εὐδωσίαν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν ὕλικῶν μέσων. Στῆλαι ὀλόκληροι ἀληθῶς δὲν θὰ ἐξήρουν ἔστω καὶ πρὸς ἀπλὴν μνείαν τῶν ἀπείρων τοῦ μεγαλοκάρδου Ἀνδρὸς δωρεῶν πρὸς τὰ Ἐκκλησιαστικά ἐν Κωνσταντινουπόλει καθιδρύματα, τοὺς διαφόρους Συλλόγους καὶ ἐν γένει τὰ Φιλεκπαιδευτικά σωματεῖα, ἰδίᾳ δὲ τῶν πρὸς τοὺς πένητας εὐεργεσιῶν του, ἃς ἐποιεῖτο μετ' εἰλικρινοῦς ἀγαλλιᾶσεως, πάντοτε ἀποβαίνων τὸ κέντρον πάσης ἰδέας καὶ πάσης ἐνεργείας, τεινούσης πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ χρήσιμον, ὁ ἀληθὴς πυρὴν παντὸς καλοῦ καὶ ἐν τῇ κοινωσίᾳ καὶ μακρὰν αὐτῆς, παντοῦ, ὅθεν ἐξεζητεῖτο ἢ πάντοτε πρόθυμος καὶ οὐδέποτε ἀποκάμουσα ἀντίληψίς του. Ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ **Νικολάου Ζαρίφη** ὁ πλοῦτος δὲν ἦτο τὸ τέλος τῶν πράξεων αὐτοῦ,

διότι δὲν ἐπεζήτει αὐτόν, ὅπως ἐν τῇ ὄψει τοῦ πολλαπλασιαζομένου χρήματος διαθρύπτηται τοῦ ἀφθόνου πλοῦτου ἀκατάσχετος ὀρμή, οὐδ' ἐπόθει ν' ἀνευρίσκη ἐν τῷ ἀνειμένῳ τῆς διαίτης τὴν θεραπείαν κούφων ἀπολαύσεων ἢ ἀλαζονευομένης ἐπιδείξεως. Καὶ διὰ τὸν **Νικόλαον Ζαρίφην** ὁ πλοῦτος ἐθεωρεῖτο τὸ μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν ὑψηλοτέρων σκοπῶν, τὸ θεμέλιον ἔργων λαμπρῶν εἰς τὸ μέλλον. Ἐντεῦθεν ἡ φιλοπατρία του ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν πρακτικὴ, καὶ διέγνω μετὰ θάνατον τὸν τρόπον τῆς ἀρίστης χρησιμοποίησεως τῆς περιουσίας του ὑπὲρ τῶν Ἐθνικῶν ἀναγκῶν, τὸ δὲ πλοῦσιον καὶ βασιλοπρεπὲς κληροδότημά του ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως ἀγροτικῶν Σχολείων εἰς τὰς κοινότητας τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων χωρικῶν, θὰ καταλίπη τὸ ὄνομά του ἀλησμόνητον ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἡμῶν καὶ ἐν τῇ μνήμῃ καὶ τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Παρά τῷ **Νικαλάῳ Ζαρίφῃ** τὰ ὕλικα ἀγαθὰ καὶ τὸ ὑπέμετρον τοῦ πλοῦτου δὲν ἀπήμβλυναν τὸ αἶσθημα τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς ἀρετῆς τὴν ἔντασιν. Ἠγάπησε τὸν πλησίον ὡς σεαυτόν, ἀδιακρίτως Ἔθνους καὶ θρησκείματος, εὐδαιμονῶν δὲ διὰ τῶν εὐλογιῶν τοῦ Ὑψίστου εἰς τὰς ἐμπορικὰς αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις, δὲν ἔκρυψε τὸ τάλαντον, δὲν ἐθησαύρισε δι' ἑαυτόν καὶ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἀλλὰ διὰ τὸν πτωχόν, διὰ τὰ μεγάλα ὄνειρα τῆς πατρίδος του, μετὰ βαθείας προνοίας καὶ χριστιανικῆς χάριτος, στέργων καὶ πράττων τὸ ἀγαθόν. Τούτου δ' ἕνεκα εἰς ὅλην τὴν ζωὴν τοῦ μεγάλου εὐεργέτου ἐν καὶ μόνον αἶσθημα ἴσχυε πλειότερον διὰ νὰ ὑγραίνη τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ μία μέριμνα, μία στοργὴ παρηκολούθει τὰ βήματά του, πληροῦσα μετὰ τῶν ἄλλων ἡρέμων αἰσθημάτων, τὸ ἄδυτον, τὸ ἰδανικὸν τῶν μεγάλων ψυχικῶν αὐτοῦ πόθων, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὁ πόνος πρὸς τὴν ἀτυχῆ ἡμῶν πατρίδα, ἣν ἐν ὀδύνῃ ἐβλεπε ταλανιζομένην ὑπὸ τῆς νάρκης καὶ ὀσημέραι ἀποξενουμένην πάσης Ἐθνικῆς ὑπερφανείας καὶ Ἐθνικῆς ἐνεργείας.

Ὁ **Νικόλαος Ζαρίφης** θνήσκων κατέλιπε τὸν δούλον Ἑλληνισμὸν εἰς ἀφατον πένθος, εἰς ὀρφανείαν, εἰς ἀπόγνωσιν, διότι αὐτὸς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐξόχου πατριώτου ἀδελφοῦ του **Γεωργίου Ζαρίφην**, ἀπέμενεν ὁ μόνος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν μεγάλου αὐτοῦ προστάτης, ὁ εὐεργέτης, ἡ παρηγορία, ὁ σωτὴρ αὐτοῦ ἐν δυσπραγίαις. Εὐτυχῶς, ἀμφοτέροι οἱ μεγάλοι εὐεργεταὶ ἀδελφοὶ μετὰ τοῦ θανάτου των, ἐκκληροδότησαν τὸ μέγα αἶσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ των εἰς τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς τῶν εὐγενῶν ἀπογόνων των, ὧν ὑπαρχόντων δὲν ἐξέλιπεν ἡ εὐεργετικὴ καὶ ζωοπάροχος σκιά αὐτῶν ἐπὶ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν διψῶσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους πρόσοδον. Ὁ **Γε-**

ὄργιος Ζαοῖφης, ὁ πατριάρχης ἀληθῶς τῶν ἐν Ἀνατολῇ φιλανθρωπῶν, ὁ τιμαλφέστατος ἐκεῖνος θησαυρὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν, ὁ ἀκάματος τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων προστάτης καὶ θερμοουργὸς τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος εὐεργέτης, ὑπῆρξε γενάρχης οἴκου μεγάλου, στίβαροῦ, στελέχους εὐθαλεῖς καὶ γενναίους θρέψαντος πρέμους, σήμερον δὲ τὰ περιλημμένα τέκνα του μετὰ τῆς ἐπιζώσης γεραρᾶς μητρός των, τὸν μέγιστον καὶ ἀκένωτον πλοῦτον τῆς μεγαθύμου καρδίας τοῦ **Γεωργίου Ζαοῖφ** κληρονομήσαντα, διὰ τῶν γενναίων αὐτῶν ἀρωγῶν, ἐπωφελέστατα καθιστάμενα εἰς τὸν κόσμον, διαιωίνουσι περιδόξως τὸ μέγα ὄνομα τοῦ ἀθανάτου πατρὸς των. Εὐέλπιδες γόνοι ἀγαστοῦ καὶ μεγάλου πατρὸς, βαδίζουσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ γεννήτορος αὐτῶν, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς καθόλου κοινωνίας.

Καὶ τῆς μεγάλης ψυχῆς τοῦ **Νικολάου Ζαοῖφ**, τὰ ὕψιστα δωρήματα, διάδοχος ἐπιφανῆς τοῦ πλοῦτου καὶ τοῦ ὀνόματός του, συνεχίζει, γεραίρουσα τὴν μνήμην τοῦ πολυφιλήτου συζύγου τῆς καὶ ἐξακολουθοῦσα τὸ ἔργον, εἰς ὃ ἐκεῖνος ἀφιέρωσε τὸν βίον αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ οὗ ἐπαλλεν ἡ εὐσπλαγγχος καρδία του, ἡ ἐρίτιμος χήρα κ. **Ἐλένη Ν. Ζαοῖφ**, ἐμπορουμένη εὐσεβῶν αἰσθημάτων καὶ ἀδιαλείπτως παρέχουσα γενναῖα βοηθήματα εἰς τὰ εκπαιδευτικὰ καταστήματα καὶ τὰ ἄλλα Ἐθνικὰ ἰδρύματα, ὑπὲρ ὧν ἐχορήγει μεγαλοδώρως ὁ πολύτιμος αὐτῆς σύζυγος. Αἱ ἴδιαι προσωπικαὶ ἀρεταὶ τῆς εὐγενεστάτης κυρίας **Ἐλένης Ν. Ζαοῖφ**, πάντοτε θὰ λαμπρύνωσι τὸ ὄνομα τοῦ **Νικολάου Ζαοῖφ**, καὶ πάντοτε αἱ νέαι μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ μεγάλαι ἀγαθοεργίαι τῆς ἐπιφανοῦς καὶ εὐσεβάστου συναγωνιστρίας ἐκεῖνου, κατὰ τὸν μεστώτατον παραδειγματικῶν φιλανθρωπιῶν βίον του, θ' ἀναλύωσιν εἰς δάκρυα τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης τὰς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Ἑλληνικὰς ψυχάς, διότι ἀληθῶς σπανίως συνδυασμὸς δόξης καὶ φιλανθρωπίας, διεφυλάχθη εὐτυχέστερος καὶ μεγαλοπρεπέστερος, ἢ ὁ δεσμὸς ἐν δὲν ἔλυσεν ὁ θάνατος ἐν τῇ πατριωτικωτάτῃ καρδίᾳ τῆς κ. **Ἐλένης Ν. Ζαοῖφ**.

Ὁ Θεὸς ἅς χαρίζῃ εἰς ὅλους ἀμέτρητα τὰ ἔτη τῆς φιλανθρώπου ζωῆς των. Ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἡ ὑπαρξίς τῶν τοιούτων γνησίων κληρονόμων τῆς μεγαλοφροσύνης τῶν πατέρων ἡμῶν, ἡ γέννησις τοσούτων μεγάλων πατριωτῶν, ἐνέχει ἐθνικωτέραν σημασίαν. Εἶναι τὸ αἰώνιον μαρτύριον Ἐθνικῆς μεγαλοφροσύνης καὶ φιλοπατρίας, ἣτις κατηγλάτισε πάντοτε τὴν Ἑλλάδα, εἴτε κατὰ τοὺς αἰῶνας τῆς δόξης, εἴτε κατὰ τοὺς θλιβεροὺς χρόνους τῶν μεγάλων αὐτῆς συμφορῶν.